

K. Rusin, K. Bieńkowska, H. Karwowska, U. Stankiewicz

Arbasy, st. 9, gm. Drohiczyn, woj.
białostockie, AZP 50-80/4

Informator Archeologiczny : badania 26, 46-47

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Żuławka Mała, st. 1
gm. Wyrzysk, woj. pilskie
AZP 37-31/80

Muzeum Okręgowe w Pile

Badania prowadził mgr Jarosław Rola. Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Pile. Badania ratownicze. Osada kultury łużyckiej z elementami kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych.

Stanowisko zlokalizowane jest na stoku i krawędzi terasy niższej na prawym brzegu doliny Noteci.

Badania prowadzono na dnie wyschniętego stawu rybnego o powierzchni ok. 35 x 35 m. Zarejestrowano:

- warstwę kulturową i 35 obiektów kultury pucharów lejkowatych;
- fragm. warstwy kulturowej kultury amfor kulistych?;
- 10 dołków postupowych i 110 drewnianych słupów (wbijanych), będących pozostałością słupowej chaty kultury łużyckiej o plecionkowej konstrukcji ścian (8 x 6 m) i fragmentu prawdopodobnie drugiego obiektu mieszkalnego. Poniżej prawie całkowicie zniszczonej warstwy użytkowej obiektu, w warstwie faszynowania zarejestrowano m.in. rogowy grocik (okres halsztacki C-D), motykę i sadzaki rogowe. Wstępna analiza pozwala datować na okres kultury łużyckiej m.in. 2 warstwy z zachowanymi fragm. drewna poddawanego obróbce ciesielskiej;
- najmłodszą warstwę konstrukcji? drewnianych, odsłoniętą fragmentarycznie, o nieokreślonej precyzyjnie chronologii.

Uwagę zwraca też zarejestrowanie ok. 30 m na północny zachód od stawu skupiska materiału ceramicznego kultury ceramiki wstęgowej rytej.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Pile.

Badania będą kontynuowane.

MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI—OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH

Arbasy, st. 9
gm. Drohiczyn, woj. białostoc-
kie
AZP 50-80/4

Konserwator Zabytków Archeologicznych na woj. białostockie

Badania prowadziła mgr K. Rusin przy współudziale mgr mgr K. Bieńkowskiej, H. Karwowskiej i U. Stankiewicz z Muzeum Okręgowego w Białymstoku. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Trzeci sezon badań. Cementarzysko ciałopalne kultury przeworskiej. Późny okres przedrzymski.

Stanowisko położone jest na terenie eksploatowanej piaskowni nad rzeczką Siłną, prawobrzeżnym dopływem Buga.

Prace wykopaliskowe miały charakter ratowniczy. Północna, zachodnia i wschodnia część stanowiska zniszczona była współczesnymi wkopami, ponadto na terenie piaskowni zasięgało się wysypisko śmieci. Zbadano 132 m² powierzchni. Uchwycono zachodni zasięg cmentarzyska. Odsłonięto 55 nowych grobów, które koncentrowały się głównie w północnej i południowej części badanego terenu. Groby nr 30, 31, 32, 33 były niemal całkowicie zniszczone przez wkopy powstałe przy wybieraniu piasku. Wszystkie groby

badane w sezonie 1992 były pochówkami ciałopalnymi, jamowymi. Zarysy jam grobowych były kolistek lub owalne, wypełniska w przekroju nieckowate, workowate i soczewkowate. W wypełniskach jam grobowych zanotowano występowanie przepalonych kości ludzkich, fragm. ceramiki i całych naczyń, przedmiotów metalowych i węgla. Do najbogatszych pochówków należały groby 46, 56, 57, 62, 68. W grobie 46 znaleziono 2 zapinki typu H wg Kostrzewskiego, nóż, fragm. nożyka sierpikowatego, fragm. okucia, szydło, przęślik, 2 całe naczynia, liczne fragm. ceramiki. W grobie 57: nóż, zapinkę (pochodną od nauheimskich), przęślik; w grobie 68 oprócz licznych fragm. ceramiki i całego naczynia — skupisko muszli małży i nie spaloną kość ptasią. Odslonięto również palenisko w obstawie kamiennej — na jego obrzeżu znaleziono 2 fragm. nie spalonej żuchwy zwierzęcej.

Na terenie wydmy, na której znajduje się cmentarzysko kultury przeworskiej, zlokalizowano ponadto obozowisko datowane ogólnie na epokę kamienia — epokę brązu.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

Bachórz, st. 16, gm. Dynów, woj. przemyskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Belcze, st. 11, gm. Bojadła, woj. zielonogórskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Bielice, st. 1, gm. Łambinowice, woj. opolskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Bojadła, st. 12, gm. loco, woj. zielonogórskie patrz wczesna epoka żelaza

Haćki, st. 1C (st. 5), gm. Bielsk Podlaski, woj. białostockie patrz wczesne średniowiecze

Imielno, st. 14 i 17
gm. Łubowo, woj. poznańskie
AZP 51-32/12 i 13

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. poznańskie i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Pierwszy sezon badań. Osada hutnicza z okresu wpływów rzymskich, zabudowa dworska z XVI-XVII w., osadnictwo wielokulturowe.

Cyplowato wcinające się w dolinę Główny pasmo piaszczystych wyniesień jej wschodniej krawędzi, gdzie podczas badań AZP wyróżniono st. 13, 14, 17 i 18, cechuje równomierne występowanie na obszarze 0,400 (W-E) x 0,270 km dużej ilości brył i ułamków żużli żelaznych oraz ułamków ceramiki z faz B₂-C₁/C₂? okresu wpływów rzymskich. Żużle oraz rozorane obiekty hutnicze odkryto w 1991 r. dzięki mieszkańcom wsi, którzy pomogli przy odsłonięciu w założonym sondażu resztek pieca.

Badania ratownicze prowadzono z przerwami od wiosny do jesieni 1992 r., eksplorując wyorane obiekty w części północnej (st. 17) i południowej (st. 14) terenu. W 14 wykopach o łącznej powierzchni ponad 151 m² odkryto 2 piece hutnicze, resztki pieca z dużą ilością polepy, półziemiankę mieszkalną i inną związaną z obróbką żelaza, 8 palenisk i 7 jam z żużlami. Piece hutnicze były dużymi obiektami (do 1,7 x 1,26 m), zawierającymi duże kłoc żużla i drobniejsze żużle w spaleniźnie, z resztkami obudów glinianych. Jeden z nich jednak wyraźnie dzielił się na część z resztkami ścianek dymarki i żużlem oraz część z paleniskiem i żużlem, występującymi w jednej dużej jamie. Znaleziono ułamki naczyń ręcznie lepionych, często ornamentowanych żłobkami i grupami żłobków, bruzdami i walcami, oraz fragm. ceramiki toczonej, w tym czarek na stopkach. Odkryto też nóż i ułamki różnych przedmiotów żelaznych, 2 osetki kamienne, 3 przęśliki gliniane i kości zwierzęce.

Prócz tego przy wsi (st. 14) odsłonięto w pobliżu nowo budowanego domu rumowisko przy dworze szlacheckim z XVII w. (na złożu wtórnym?) oraz liczne wkopy związane z zabudową wsi w XVIII-XIX w. Znaleziono tam fragm. cegieł, płytek posadzkowych, szyb i naczyń szklanych, naczyń glinianych, gwoździe, okucia i ułamki innych przedmiotów żelaznych i miedzianych oraz dużą ilość kafli garnkowych i płytowych z XVI/XVII w. Odkryto również ceramikę z wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej-pomorskiej, z wczes-